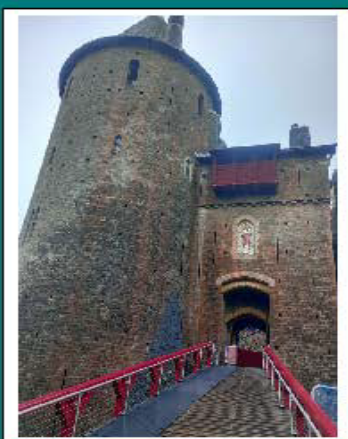

DE SCHOOONHEID CENTRAAL

Gratis Magazine

Onverwachte schoonheid op het gebied van
muziek, kunst, natuur, boeken, restaurants, architectuur

Kerstnummers: Nummer 8 december 2025

Mier lagen de Welshen mijnwerkers krom voor:
Castell Coch

Dit is het vlotste model uit de bijzondere geschiedenis
van de personenauto's van DAF: De DAF 55 Marathon

Twaalf jaar heeft Masoud Besharaty gewerkt aan dit
kolossale meesterwerk van houtinlegkunst

We staan stil bij de carrière van Jan Akkerman en
het verschijnen van zijn nieuwe cd

De Schoonheid Centraal

Gratis Magazine

Onverwachte schoonheid op het gebied
van muziek, kunst, natuur, boeken,
restaurants, architectuur

Kerstnummer Nummer 8

December 2025

Redactie:

William Segers (hoofdredacteur)

Eline Hopperus Buma

Dik van der Meulen

Geert van der Meulen

U kunt zich op De Schoonheid abonneren
via deze link:

[Abonneren – De Schoonheid Centraal](#)

Of via een mail naar

info@schoonheidcentraal.nl

Reacties en tips kunnen ook naar dat
mailadres of via deze link:

[Tips en reacties – De Schoonheid Centraal](#)

Inspiratie in de natuur

Ga van de natuur genieten!

De natuur is een bron van energie en
inspiratie.

Ik raakte hier weer helemaal van
overtuigd tijdens een symposium in het
Zaans Museum dat op 12 december
georganiseerd werd naar aanleiding van
het verschijnen van *Meester in het
paradijs. Jac. P. Thijssse en het landschap*
van Dik van der Meulen. Niet alleen is
het een standaardwerk als biografie van
van Thijssse. Het is ook verdienstelijk ,
omdat Dik van der Meulen daarin verslag
deed van de wandelingen die Thijssse in
het verleden had gemaakt. En natuurlijk
bleek er veel verloren te zijn gegaan,
maar gelukkig is er ook nog veel moois te
ontdekken.

Een van de sprekers op dit symposium was Arnold van Vliet, voorzitter van de Heimans en Thijssen Stichting. Hij gaf een zeer verontrustend beeld van de ontwikkeling van de natuur in Nederland en de rest van de wereld. Hij coördineert de natuurnieuwssite *Nature Today*, die nieuwsbrieven uitbrengt waarin u die ontwikkeling kunt volgen. Maar hij riep ook op om vooral geïnspireerd te blijven door wandelingen in de natuur. We komen daar in een volgend nummer op terug.

In de winter lijkt de natuur wat in rust te zijn. Maar ook nu valt er veel te genieten. Lees maar eens het Tuinblog van Nans Spieksma in dit nummer. Zij werd helemaal blij toen er een ijsvogel in haar tuin neerstreek.

In de prachtige bundel *Haiku. Een jonge maan*, samengesteld door J. van Tooren (pseudoniem van mevrouw mr. Anna Maria Mulder – Swanenburg de Veye), zijn haiku's opgenomen over het thema winter. Ik zet er een paar op een rij. Om u de winter door te helpen.

Die grote stilte!

je hoort een vogel stappen

door 't gevallen blad

(Ryūshi)

Werkelijk, een krekel?

deze nacht van wintervorst

zo'n dappere stem

(Issa)

Een bonte kraai riep,

en toen riep hij niet verder

in de avondsneeuw

(Arō)

Die witte reigers

- zonder hun kreet: een sneeuwvleug

tegen de hemel

(Sōkan)

Voor Jan Akkerman staat de schoonheid van het gitaarspelen centraal

Bob en William Segers

William Segers is opgegroeid met Jan Akkerman, die van 1969-1976 deel uitmaakte van de progrockband Focus. Zijn zoon Bob leerde Akkerman weer via zijn vader kennen. Op 28 december 2016 zagen ze hem samen live bij zijn concert in de Melkweg, ter gelegenheid van zijn zeventigste verjaardag. Zijn verhaal moet aan elke generatie worden overgedragen. Zodat hij voor vele generaties een gitaarheld blijft.

Je vader was handelaar in oude metalen op het Waterlooplein. Maar we lazen ook dat je vader gitarist was.

Ja dat klopt, daar kwam ik pas na zijn dood achter. Hij had altijd twee hobby's: Motorrijden en boksen. Mijn vader stimuleerde me om accordeon te gaan spelen. Hij was fan van Johnny Meijer. Zijn muziek werd thuis bij ons gedraaid. Ook tante Leen en Johnny Jordaan. Dat was precies de hele verkeerde hoek (zegt Jan Akkerman met een lach).

Ik heb een keer met Johnny Jordaan gespeeld. Dat was bij restaurant Koekenbier in Alkmaar.

Je hebt ook wel eens André Hazes begeleid, dat is nog geeneens zo'n grote sprong.

Klopt, is dezelfde gitaaraanslag.

Je vader had toch eerst een dure accordeon voor je gekocht, maar je wilde liever gitaar spelen?

Dat klopt. Ik vond op het Waterlooplein een gitaar. Voor vijf á tien gulden gekocht. Ik heb hem helemaal afgekrabt, geel geverfd en strepen erop aangebracht. Maar ik heb deze gitaar niet meer.

Je kreeg in je jeugd ook les van Taplo uit het zigeunerorkest van Tata Mirando. Kun je daar iets meer over vertellen?

Ik kreeg accordeonles van Taplo. En op een gegeven moment moesten we naar Den Ouden Deijl in Wassenaar, een soort grand café. Daar speelde Tata Mirando met zijn grote orkest. Bij de repetitiemiddag werd ik voor het orkest op een stoel geplaatst. En wat er toen gebeurde weet ik niet, maar daarna ben ik nooit meer normaal geweest. En dat terwijl mijn vader met allerlei handeltjes achter de coulissen bezig was.

Je groeide op met Joodse vrienden en je maakte ook muziek met hen.

Ja dat klopt. Ik heb wel Poerimfeesten meegemaakt. Ik heb wel in Hilversum tijdens die feesten gespeeld.

Dat is ook belangrijk geweest voor je vorming?

Dat is hét belangrijkste geweest. Ik hoorde achteraf dat mijn ouders beschuldigd waren geweest van collaboratie. Terwijl ze juist vluchtelingen beschermden. Maar op een gegeven moment gaat dat ook dan weer tegen je werken.

Mijn eerste singletje was Exodus, met op de b-kant Melodie in F van Arthur Rubinstein [hij bedoelt hier: Anton Rubinstein]. Dus hoe wil je het hebben? Maar ik ben zelf niet Joods.

Ik heb ook meegespeeld met muziek ter herdenking van concentratiekampen. Ik vond het eigenlijk te heftig. Maar ik heb het wel gedaan, bijv. bij de Dokwerker in Amsterdam. Het was toch een stuk verantwoordelijkheid dat je wel aan kan.

Met welke band bracht je je eerste single uit?

Dat was met Johnny and his Cellar Rockers, in 1960.

Jan Akkerman: geboren Amsterdam
24 december 1946

Discografie

Talent for sale 1968

Profile 1972

Guitar for sale 1973

Tabernakel 1974

Eli 1976 (met Kaz Lux)

Jan Akkerman 1977

Aranjuez 1978 (met Claus Ogerman)

Live 1978

Jan Akkerman 3 1979

Transparental 1980 (met Kaz Lux)

Collage 1981

Oil in the family 1981

Pleasure point 1982

Can't stand noise 1983

From the basement 1984

Focus 1985 (met Thijs van Leer)

It could happen to you 1985

The complete guitarist 1986

Heartware 1987

The noise of art 1990

Puccini's cafe 1993

Blues hearts 1994

Focus in time 1996

The guitar player 1996

Live at the Priory 1998

Blues roots 1998 (met Curtis Knight)

Op het Conservatorium van de Vereniging Muzieklyceum kreeg je vijf jaar les van de gitaarleraar Gerard Gest. Hoe belangrijk was hij voor jou?

Hij heeft mij alle ins en outs van klassieke muziek en gitaarmuziek bijgebracht. Hij is voor mij de belangrijkste leermeester geweest.

De klassieke gitarist Julian Bream wekte je interesse in de renaissance muziek en de luit.

Dat is later pas gekomen, vlak voor mijn tijd met Focus. Dit is een van de weinige gitaristen die lyrische muziek maken, zonder lullig te worden. Hij heeft mij ook geïnspireerd om luit te gaan spelen. Ik hoorde hem voor het eerst op de autoradio in Engeland. Ik voelde gelijk een soort verbinding.

Ik ben toen eerst in Engeland allerlei universiteiten afgegaan en heb fotokopieën gemaakt van de luitliteratuur. Wist ik veel dat dit allemaal al gedrukt was en te koop was in Oxfordstreet? Toen had je al facsimile's. Ik heb me helemaal in de kreukels gegooid om van de kopieën die luitmuziek te leren.

In je Focustijd heb je ook luitmuziek gespeeld?

Ja op het eerste stuk van het *Hamburger Concerto* [album uit 1974]. Dat is een stuk van Joachim van den Hove. Over schoonheid gesproken: puur harmonische klanken. De voorlopers van de luit komen bijv. uit Zuid-Arabië. Die stukken hebben microtonen, tussen de hele en de halve toon in. Dat zie je ook bij Indiase muziek.

Ik had toen een luit uit Oost-Duitsland gekocht. Tijdens vliegreizen bestudeerde ik de luitstukken.

Op een gegeven moment zat ik in Los Angeles en kwam de eigenaar van Warner Bros voorrijden met Rolls Royces met alleen maar schone dames erin. Ik kwam net de douche

(vervolg discografie)

10.000 clowns on a rainy day 1999 -(ive dubbel-cd)

Passion 1999 (akoestisch)

Live at Alexander's 1999 -

C.U. 2004

Live in concert The Hague 2007 (verschenen in 2008; opgenomen op het North Sea Jazz Festival)

Minor Details 2011

Close Beauty 2019

My Focus - Live Under The Rainbow (2025)

*Jan Akkerman is van deze **bands** lid geweest:*

Johnny and his Cellar Rockers (1961-1964)

Friendship Sextet (1964-1965)

The Hunters (1965 -1967)

Brainbox (1969-1970)

Thijs van Leer Trio (1969-1970)

Focus (1969-1976)

Onderscheidingen:

Uitgeroepen tot beste gitarist ter wereld door lezers van Melody Maker (1973)

Gouden Harp (2005)

Eddy Christiani Award (2009)

Ridder in de orde van Oranje Nassau (2012; ter gelegenheid van zijn vijftigjarige carrière)

uit, met een soort lendendoek om zeg maar. Of ik maar luit wilde gaan spelen. Nou ja, toen heb ik een paar stukken gespeeld. Toen zei hij: Ik wil een lp van je hebben. Dat werd *Tabernakel*.

Klassieke muziek is belangrijk voor je?

Ja zeker. Toen ik accordeon speelde, speelde ik *Nabucco* van Verdi of *Cavalleria Rusticana* [van Mascagni]. Dat vond ik prachtig om te spelen. Ik heb wel eens gezegd in een interview dat ik niet van klassieke muziek hou, maar dat is niet waar. Soms zeg ik wel eens rare dingen.

Foto: Laurence Harvey

Welke gitaristen waren naast Bream nog meer een voorbeeld voor je?

Django Reinhardt natuurlijk. Of de jazzgitarist Wes Montgomery, echt een idool van mij. George Benson is ook een aardige fietsenmaker.

Welke hedendaagse gitaristen vind je er echt uitspringen?

Terry Kath, de gitarist van Chicago. Of een flamencogitarist als Paco de Lucia. Ik heb wel eens heel kort met hem opgetreden. Dat is te zien in een documentaire van Ralph Inbar.

Je hebt ook samengespeeld met BB King?

Ja, een paar concerten. Hij was complimenteaus over mijn spel. Er zijn zelfs illegale opnames van.

En je hebt ook samengespeeld met de rapper Ice-T?

Ja, dat is ook zo'n jongen van de straat. Dat klikte wel. Die taal die door hen gebezigd wordt, hoor je ook in Amsterdam. Een soort *street slang*. Op een of andere manier sprak me dat ook wel aan.

Je speelt ook af en toe samen met je dochter Laurie? En ineens ging je weer Nederlandstalig repertoire begeleiden?

Ja, ik had alles kunnen bedenken behalve dat. En als vader ben ik erg trots als we met zijn tweeën op het podium staan.

En waarom ook geen Nederlandstalig repertoire? Dat maakt mij helemaal niets uit. Als je Johnny Jordaan hebt begeleid, kan je ook Laurie begeleiden.

Brainbox was je favoriete band?

Ja, dat vond ik toen wel. Nu eigenlijk nog steeds.

Foto: Laurence Harvey

En Focus? Daarmee heb je toch je internationale doorbraak mee bereikt (met albums als Moving Waves (1971), Focus III (1972), Hamburger Concerto (1974))?

Absoluut.

Als je het over Focus hebt, heb je het ook over je gespannen verhouding met Thijs van Leer?

Dat wordt vaak te eenzijdig negatief voorgesteld.

Moeten we het nou zo zien dat je met voldoening terugkijkt op Focus, maar dat je vindt dat Thijs van Leer te veel met de eer strijkt?

Nee hoor. Ik ben totaal niet jaloers op die man. Integendeel.

Maar het was naar de buitenwereld toe toch te veel Thijs van Leer met Focus?

Ja, weet je wat het is: Als je het over het vuilnis hebt, heb je het ook over vuilnisman. Sommige mensen hebben gebrek aan schaamte en gebrek aan bescheidenheid.

Je huidige cd, My Focus – Live Under The Rainbow, was een registratie van een tournee door Engeland en Schotland in februari 2025. De nummers van Focus staan daarin centraal (Answers Questions – Questions Answers; Hocus Pocus, Sylvia, Focus I en Focus II). Hierin laat je horen hoe je het echt bedoeld hebt?

Ja. Volgens mijn eigen idee.

Je hebt een indrukwekkende lijst met uitgebrachte solo-albums. Waar voelde je zelf het beste bij: solowerk of met bands?

Dat maakt me niet uit. Amerikaanse rockmuziek is eigenlijk de mooiste vorm. Ik heb nog nooit zulke mooie gitaarsolo's gehoord als die van George Barnes. Dat is pas schoonheid.

Gitaar spelen is eten en drinken voor mij.

Tijdens je Focustijd bracht je drie solo-albums uit. Was daar ruimte voor of vond iedereen dat wel prima?

Nee. Er zat zelfs een zanggedeelte in *Profile*. Cyril Havermans [bekend geworden als basgitarist van Focus] deed dat aanvankelijk. Maar dat mocht niet, omdat het een beschadiging van Focus was. Je mag drie keer raden wie daar achter zat.

Thijs van Leer?

Ja. Mijn vroeg overleden broer was een tijdje drummer bij Focus en moest eruit omdat Thijs van Leer het niet goed vond omdat er daardoor te veel familieleden in één band zaten.

Wat zijn je favoriete muziekalbums?

Ze zijn me allemaal even lief.

Hoe kom jij tot je composities?

Op basis van indrukken. Alles wat een vorm van schoonheid is, kan me inspireren.

Je gebruikt ook graag nieuwe technologie?

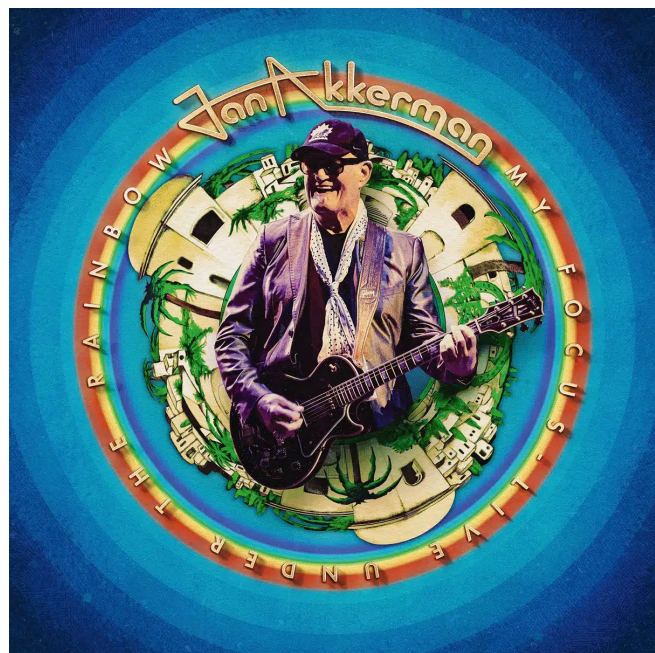
Ik componeer de laatste veertig jaar alleen maar met computers. Als je kunt, zou ik ook gebruik maken van AI. Nu nog helemaal niet overigens.

Je houdt van water. Heb je daar nog composities over gemaakt?

Water is altijd heel bevrijdend. Zodra de meest grimmige oude man aan het strand met zijn voeten in het water zit, ontdooit die. De Middellandse Zee en de Noordzee, ik zoek altijd water op. Ik woon ook bij het water, ik woon nu in Volendam. Ik zou alleen zo gauw niet weten welke composities ik op het thema water heb gemaakt.

Ik heb geen boot. Het is net als met olifanten: Het zijn hartstikke mooie beesten, maar ik zou er nooit een willen hebben.

Welke andere landen dan Nederland zijn belangrijk voor je geweest?

Zijn nieuwste cd: My Focus – Live Under The Rainbow

Oostenrijk en België. Maar het interesseert me niets waar ik het meeste succes heb geboekt. Het spelen op zich en de ideeën daarvoor vind ik eigenlijk het belangrijkste.

In Engeland ben je in 1973 uitgeroepen tot de beste gitarist ter wereld door lezers van Melody Maker. Dus daar was je ook erg bekend?

Ja, dat weet ik wel zeker. Dat zijn leuke mensen gewoon. Het helpt natuurlijk ook wel dat je de taal spreekt.

Hoe ga je om met de druk van het bestaan als een bekende muzikant? Ik kan me herinneren dat je een keer wegliep tijdens het Grand Gala du Disque van 15 februari 1974. Op internet zie ik dat jij je geërgerd zou hebben aan leden van het orkest die achter je moppen zaten te tappen. Wat gebeurde er?

Ik had een stuk uit *Tabernakel* uitgezocht om te spelen. Maar dat was te moeilijk voor het orkest. Er was speciaal een dirigent overgekomen uit de States. Maar dat leidde tot veel gedoe. Dus toen zei ik: dan speel ik wel een solostuk. Ik kom het podium op. Één orkestlid begon toen olé te roepen. Een stevige hand met een vette drol erin. Doe! Beethoven is ook wel eens kwaad weggelopen.

Heb je ook echt genoten van je succes als popgitarist?

Ja natuurlijk. Er zitten ook vervelende dingen tussen, maar daar moet je mee leren leven.

Heb je altijd van de muziek kunnen leven?

Ja, zo is dat.

Je hebt een ernstig auto-ongeluk en twee herseninfarcten gehad. Kostte het veel tijd om daarvan te herstellen?

Ja en nog steeds. Ik ben dankbaar dat ik nog kan spelen.

Je bent twee keer geopereerd vanwege het carpaletunnelsyndroom. Maar je kon toch in februari een tournee houden in Engeland en Schotland?

Ja dat was jaren terug voor mijn zeventigste jaar. Dus dat ik dit jaar weer op tournee ging was helemaal geen belemmering. Ik kijk dan ook met veel plezier terug op mijn tournee in Engeland en Schotland. Ik ben er trots op.

Jan Akkerman in 1974 (Bron foto: Wikipedia)

Hoe groot is je gitarencollectie? Wat zijn je favoriete gitaren?

Ja luister, ik ga daar niet te veel over vertellen. Anders krijg ik ‘bezoek’.

Op de tournee voor *Live Under The Rainbow* heb ik gespeeld op een gitaar met als embleem JA 75. Dat is een exacte kopie van de Gibson 54 Les Paul. Daar is een serie van tien gemaakt.

Links naar muziekvideo's op YouTube

Jan Akkerman - Answers Questions - Questions Answers:

<https://www.youtube.com/watch?v=T7Ptcn8J-zg>

Focus - Hocus Pocus:

https://www.youtube.com/watch?v=MV0F_XiR48Q&list=RDMV0F_XiR48Q&start_radio=1

Jan Akkerman – Sylvia:

https://www.youtube.com/watch?v=U_EwiaHbVDA&list=RDU_EwiaHbVDA&start_radio=1

Jan Akkerman – Love Is Uneven (uit: Puccini's Café):

https://www.youtube.com/watch?v=8UCNYJxBwmE&list=RD8UCNYJxBwmE&start_radio=1

Focus (Hamburger Concerto), hierin Jan Akkerman op luit: Delitiae Musicae (gearrangeerd door Jan Akkerman)

https://www.youtube.com/watch?v=43cZXgqE29M&list=RD43cZXgqE29M&start_radio=1

Website: <https://www.janakkerman.com/>

*(hierop staat ook een overzicht van data van de **My Focus-tournee**; hier kunnen ook tickets besteld worden).*

Er wordt prachtige muziek gemaakt door The Antwerp Pianist in een barokdiephuis

Jolande en William Segers

We kwamen er bij toeval langs, in augustus van dit jaar. De eerste keer zagen we al wat uitnodigende aankondigingsborden in de Everdijstraat in Antwerpen: een combinatie van pianomuziek en heerlijke wijn; dan heb je onze aandacht. En de volgende dag klonk er prachtige pianomuziek uit dat monumentale barokpand (een diephuis met een barokpoort uit 1610, naast de St. Augustinuskerk). We konden zo binnenlopen. Achteraf bleken we erg veel geluk te hebben. Normaal gesproken moet je tevoren kaartjes kopen voor een concert in *The Antwerp Pianist*. Vanwege de museumnacht hielden ze op 2 augustus open huis. Een buitenkansje dus, gevolgd in oktober door dit interview.

We zijn buitengewoon hartelijk ontvangen door Tim van Damme (46 jaar) en zijn vrouw Veronique (55 jaar). Tim is eigenaar van *The Antwerp Pianist* en zorgt samen met Veronique dat dit een prachtig centrum is geworden voor klassieke muziek. Veronique geeft in de Everdijstraat ook pianolessen. Het is heel bijzonder hoe Tim zijn weg naar de klassieke muziek heeft gevonden. Hij komt zelf uit een gezin met twaalf kinderen, waaronder zes adoptiekinderen (Tim zelf was daar één van, hij is geboren in Afrika). Hij kreeg pianoles in een kaal leslokaal. Hij vond het erg saai. Zijn mooie stem viel op en hij kwam zo bij het knapenkoor van Antwerpen. Geleidelijk werd hij toch gefascineerd door klassieke muziek. De Canon in D grote terts van Johann Pachelbel maakte een diepe indruk op hem. Hij begon zich te verdiepen in opera en Bach. Zijn afstudeerscriptie ging over K3 en de klassieke muziek.

Veronique en Tim kregen drie kinderen. Twee kinderen van hen moesten voor hun studie psychologie een scriptie schrijven over marketing. Daarin werd de grondslag geschetst van het concept van *The Antwerp Pianist*. De scenario's uit de scriptie werden geleidelijk in de praktijk gebracht. Het begon met pianolessen door Veronique, vooral voor mensen boven

de vijftig jaar. Vervolgens werden er ook pianoconcerten georganiseerd. Bovendien kwam er ook een wijnbar in het pand aan de Everdijstraat. Twee sommeliers geven advies over de wijn. Wij hebben deze in augustus samen met een neef en een nicht (als u het maar niet tegen hen zegt: eigenlijk ook wel wijnkenners) uitgebreid geproefd en de conclusie was unaniem: een hele mooie wijnkeuze.

De wijnbar wordt van de website gehaald en de focus komt op de concerten (maar ze blijven wel wijn schenken). In de Everdijstraat zijn al meer dan 40 concerten geweest, zowel klassiek als jazz. Er zijn ook spontane sessies met muzikanten. Er worden tevens concerten georganiseerd in Kasteel het Keienhof in het nabijgelegen Heide-Kalmthout. In oktober waren daar bijvoorbeeld

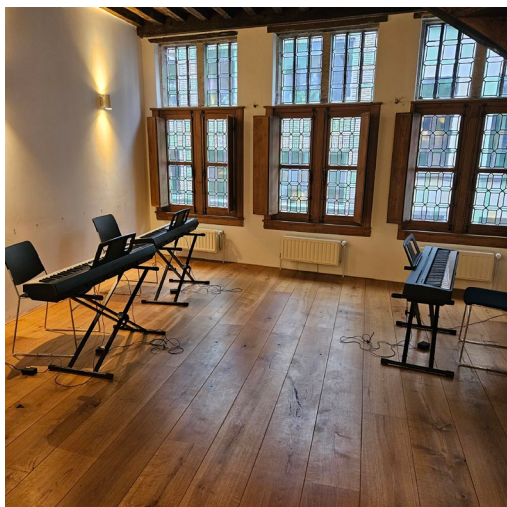
Tim van Damme en zijn vrouw Veronique

Tim van Damme (rechts) is zowel zanger als pianist

twee concerten in de reeks Opus & Lumière, met Johan Famaey (piano) en Marina Martin Maldonado (viool).

U kunt zich abonneren op een nieuwsbrief zodat u op de hoogte blijft van de concerten.

Hier worden de pianolessen gegeven

De wijnkaart

Als u geluk heeft speelt Tim zelf

The Antwerp Pianist

Everdijstraat 8
2000 Antwerpen

Mail: hello@theantwerppianist.be

Website: <https://www.theantwerppianist.be/>

Masoud Besharaty: van kunstige ambachtsman naar scheppende kunstenaar

William Segers

Masoud Besharaty heb ik in september van dit jaar leren kennen tijdens de laatste Kunstroute in Leiden. Dick Bakhuizen van den Brink trok me bijna mee naar een kelder in het Haagweggebouw. 'Je moet dit zien, het is ongelooflijk wat hij gemaakt heeft'. Er was geen woord overdrijving bij. Mijn vrouw en ik vielen als een blok voor het werk van Masoud Besharaty.

Masoud is geboren in Teheran. Zijn ouders zijn afkomstig uit de Noord-Iraanse provincie Gilan. Zijn vader was militair rechter. Een hele lieve en begripvolle man. Hij vond het geen enkel bezwaar dat Masoud zich verder wilde bekwamen in houtbewerking. Hij haalde aan een technische school een diploma binnendecoratie met hout. Hij maakte zelfs ook muziekinstrumenten. Via dat werk leerde hij het houtinlegwerk. Daar

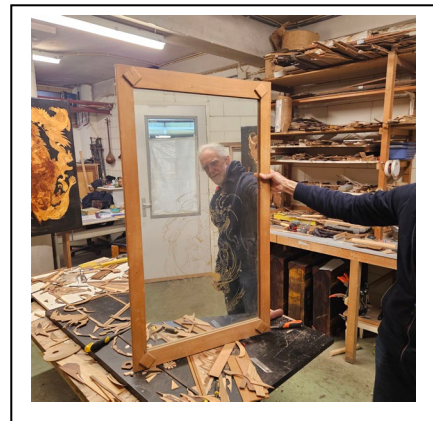

*Mahmoud Farshchian is de grote inspirator
van Masoud Besharaty*

waar zijn vader kon, ondersteunde hij Masoud. Zijn vader is twee jaar geleden overleden. 'Ik zie hem later weer', zegt Masoud. Hij had ook een hele zorgzame moeder. Een warm gezin. 'Groeien is goed, maar ook terugkomen en je verantwoordelijk voelen en respect hebben', heeft Masoud van zijn ouders meegekregen.

Hij besluit uit Iran weg te vluchten en arriveert in 1991 in Nederland. In twee fases kwam de familie via Turkije over. In Nederland begon een tocht langs diverse plaatsen. Hij kwam eerst op een camping in Meppel terecht. Hier begon hij te tekenen met behulp van een spiegel. Aan de achterkant van de spiegel wordt de verf verwijderd en de tekening aangebracht. Aan de andere kant worden dan vervolgens de houtpatronen aangebracht. Hij werkt uiteindelijk dus op glas.

Daarna ging de tocht naar Groesbeek en Sint Oetelrode, waar hij houten spelletjes maakt. In Veldhoven solliciteerde hij bij een houtrestauratie-atelier. Daar werd hij niet aangenomen omdat hij te jong was. Dan maar aan de slag om asperges te steken en aardbeien te plukken. Ook heeft

Human Being

Jonas and the Whale

hij kippen gevangen om ze in vrachtwagens te zetten voor de afvoer van deze dieren. In 1994 kreeg hij een huis in Leiderdorp. In Hazerswoude kreeg hij eindelijk weer werk dat goed bij hem paste, in de houtrestauratie. Hij leerde daar een Nederlandse vriend kennen die hem de kans gaf om in een paarden- en schapenstal een atelier te beginnen voor restauratiewerk. Daar moest hij ook weer weg, maar in 2019 kreeg hij zijn huidige atelier, in een kelder van het Haagweggebouw.

De kunstige ambachtsman begon zich steeds meer te ontwikkelen tot kunstenaar. Zijn grote inspirator is de Iraanse schilder en leraar Mahmoud Farshchian (1930-2025). In zijn atelier hangt een aantal houtinlegkunstwerken die geïnspireerd zijn op het werk van Farschian. Twee werken zijn uit 2000: *Human Being* en *Jonas and the Whale*. Daarnaast hangt er nog het prachtige *Engel en de Duivel*.

Engel en de Duivel

Vlak boven zijn tafel hangt een houtinlegportret van Vincent van Gogh. Het ontstaan van dit werk is een bijzonder verhaal. Hij was een keer in 2023 op de koffie bij Dick Bakhuizen van den Brink. Dick klaagde dat het niet goed was gegaan met een schilderij. Masoud, die altijd de mildheid zelve is, zei tegen hem: 'Master, je bent niet klaar'. Tot Masoud's grote schrik hoorde hij even later dat Bakhuizen van den Brinck met spoed met een ambulance naar het ziekenhuis was gebracht. Op dat moment kreeg Masoud de inspiratie om het houtinlegportret van Van Gogh te maken. Hij heeft er drie maanden aan gewerkt en gebruikte er vier verschillende soorten hout voor. Tijdens het maken riep hij de inspiratie van Vincent op. Hij deed dit om voor zichzelf te bewijzen dat hij iets

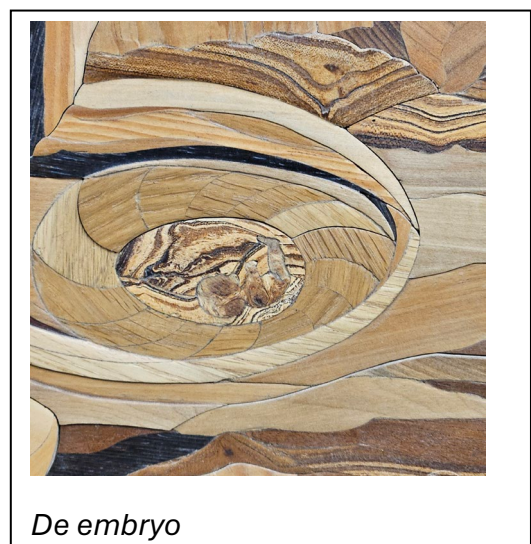
Portret van Vincent van Gogh

kan maken dat wél klaar is. Anders zou hij zich schuldig blijven voelen over wat hij tegen Bakhuizen van den Brinck had gezegd.

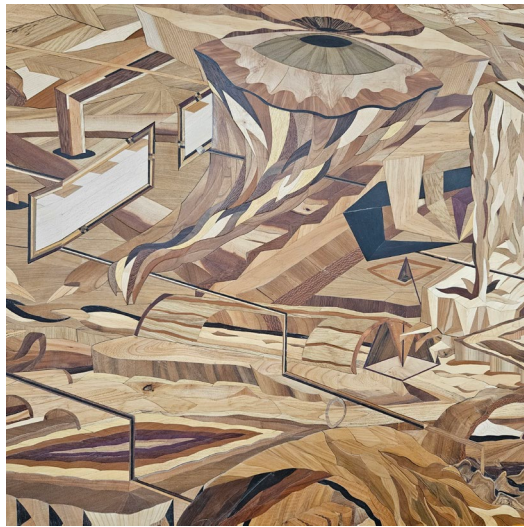
Dan komen we nu bij zijn magnum opus. Voordat hij eraan begon zat hij tijdelijk in een dip. De zwangerschap van zijn dochter gaf hem de impuls om aan dit werk te beginnen. Hij heeft hier twaalf jaar aan gewerkt. Ja u leest het goed: Twaalf jaar! Als je in zijn atelier binnenkomt, hangt het links. Je wordt compleet overrompeld door het formaat, de schoonheid en de genialiteit. En je wordt heel erg nederig als je hoort dat hier twaalf jaar aan gewerkt is. ‘Per seconde heb ik genoten’, zegt Masoud. Heel geduldig, ook als het een keer niet goed ging. Dit werk markeert zijn ontwikkeling als kunstenaar. Dit keer geen werk gebaseerd op de voorbeelden van Mahmoud Farshchian. Nee, dit is het magnum opus van hem als briljante zelfstandig scheppende kunstenaar.

Er is zo veel te zien. Op afstand kun je proberen om het geheel te verwerken. Maar o, er zijn zulke prachtige details. Neem bijvoorbeeld de embryo, waar het eigenlijk mee begonnen is. Of het

De embryo

centrale stuk, met de berg en de bron, waaruit op verschillende plekken water naar beneden loopt.

Het magische oog en de vogels

De boom

Opmerkelijk is het magische oog dat overgaat in vogels. Hij past Escher-achtige overgangen toe. Mooi om te zien dat iedereen zijn eigen associatie heeft met de verschillende onderdelen. Kinderen ontdekken onmiddellijk een dinosaurus.

Goed om te beseffen dat elk onderdeel van het kunstwerk er ook weer uitgehaald kan worden. Het is dus eigenlijk een magische puzzel. Het werk is ook te beschouwen als een verzameling herinneringen uit zijn leven. Hij wil een ander niet iets leren, maar helpen te herinneren.

Masoud Besharaty is de eenvoud zelve. Wat eten en een beetje kleding, dat is genoeg. De kinderen zijn zelfstandig. Hij leeft niet van een uitkering. Hij verdient soms wat geld met een opdracht of met ergens helpen bij een bouwwerk. Wat gun je hem wat verkopen. Zelfs het grote werk wil hij verkopen. Maar laat dat alsjeblieft verkocht worden aan een museum, zoals de Lakenhal. Van dit werk moet iedereen kunnen genieten.

Masoud Besharaty

Atelier: Haagweg 4 (14D)

Leiden

Telefoon: +31619987078

Mail: masoud.besharaty@hotmail.com

Hij heeft een Instagramaccount

All things Welsh, deel 2: Castell Coch

Johannes Sylvanus Boanerges

Boanerges is onze correspondent in Engeland

In deel 1 van mijn artikel 'All things Welsh' (gepubliceerd in nummer 7 van *De Schoonheid Centraal*) schreef ik dat ik besloot terug te gaan naar Castell Coch om te zien hoe de Derde Markies van Bute een deel van zijn rijkdom had besteed aan het 'opknappen' van een vervallen kasteel.

Aangekomen in Tongwynlais, net ten noorden van Cardiff, op een sombere septembermiddag, was ik meer dan een beetje teleurgesteld toen ik zag dat het grootste deel van het kasteel bedekt was met schuttingen en steigers: er waren duidelijk serieuze restauratiewerkzaamheden gaande.

Toen ik mijn kaartje kocht, was ik in ieder geval gerustgesteld dat het grootste deel van het kasteel nog steeds open was voor bezoekers, ondanks dat Cadw, de Welshe overheidsinstantie die verantwoordelijk is voor het onderhoud van historische gebouwen, te maken had met ernstige vochtproblemen.

Wat ik me herinnerde van een bezoek zo'n twintig jaar eerder, was dat Castell Coch het geesteskind was van twee mannen: de steenrijke Derde Markies van Bute (1847-1900) en de gevierde architect en ontwerper William Burges (1827-1881). De eerste was pas zes maanden oud toen hij Derde Markies werd na de onverwachte dood van zijn vader, wiens grote ambitie het

was om van Cardiff "een tweede Liverpool" te maken, destijds de belangrijkste haven van het land.

Met de bouw van moderne dokken en infrastructuur op het land van de familie Bute konden enorme hoeveelheden steenkool, gewonnen uit mijnen verder naar het noorden, hun weg vinden naar Cardiff en de rest van de wereld. Tegen 1900 was Cardiff inderdaad de grootste kolenhaven ter wereld geworden, waardoor de familie Bute (die al rijk was door diverse huwelijken met landadel) een rijkdom had bereikt die de hebzucht te boven ging.

De jeugd van de jonge markies werd gekenmerkt door meningsverschillen tussen zijn verschillende voogden over wat een passende opleiding zou zijn voor iemand die zo jong en zo rijk was. Deze meningsverschillen verergerden toen Bute, toen hij in 1865 aan de universiteit van Oxford ging studeren, onder invloed kwam te staan van de Oxford Movement en haar leidende figuur, aartsbisschop Henry Manning. Manning pleitte voor toelating van rooms-katholieken tot de universiteit. Hij was een Victoriaanse *cause célèbre* geworden toen hij zich in 1851 tot het katholicisme bekeerde en later, in 1875, door paus Pius IX tot kardinaal werd benoemd.

Kort na zijn eenentwintigste verjaardag werd Bute opgenomen in de katholieke kerk, wat zowel zijn familie als de stad Cardiff diep schokte. Vier jaar later trouwde hij met Gwendolen Fitzalan-Howard, de kleindochter van de hertog van Norfolk, de meest vooraanstaande katholieke edelman in Groot-Brittannië. Het bleek een gelukkig huwelijk te zijn, dat gezegend werd met vier kinderen.

Nadat hij het schandaal van zijn bekering te boven was gekomen, liet Bute openlijk een breed scala aan interesses zien, van de middeleeuwen tot hedendaagse kunst (zoals de Prerafaëlieten) en de door William Morris geleide Arts and Crafts-beweging. Bute begon zichzelf nadrukkelijk als een Kelt te beschouwen en was een groot voorstander van de Welshe taal (die hij bestudeerde) en de jaarlijkse vieringen van de Welshe cultuur, bekend als de Eisteddfod (wat sessie betekent).

Hij besloot het oude Cardiff Castle tot zijn thuis te maken en schakelde de eerder genoemde William Burges in als architect. Burges, twintig jaar ouder dan Bute, was onder de invloed geraakt van Augustus Pugin. Pugin had naam gemaakt toen Charles Barry, de hoofdarchitect van het nieuwe Palace of Westminster toen het oude in 1834 door brand werd verwoest, hem op jonge leeftijd inschakelde om advies te geven over de gotische detaillering die onderdeel was van Barry's prijswinnende ontwerp. In Pugin's filosofie was gotische architectuur 'de ware christelijke stijl'. Burges omarmde dit idee ten volle, evenals Bute. Het is helemaal niet ondenkbaar dat mijn volgende artikel als uw buitenlandse correspondent over Cardiff Castle zal gaan, maar voor nu neem ik u mee naar een overwoekerde plek niet ver ten noorden van Cardiff, waar sinds de elfde eeuw verschillende soorten versterkingen stonden. Burges haalde Bute over om hem de originele funderingen te laten gebruiken voor een bouwwerk dat direct was geïnspireerd op wat hij had gezien bij Chillon aan de oevers van het Meer van Genève en bij Carcassonne in Zuid-Frankrijk.

Het spreekt voor zich dat dankzij Bute's rijkdom en Burges' talent de hele onderneming uitgroeide tot iets waar de Victoriaanse smaak van harte mee instemde. Castell Coch werd gezien als het hoogtepunt van de modieuze middeleeuwse beweging met smaakvolle sculpturen en prachtige muurschilderingen, uitgevoerd volgens de hoogst mogelijke normen.

Nu blijkt dat het kasteel, ondanks deze hoge normen, te lijden heeft gehad onder aanhoudende blootstelling aan zuidwestenwinden vanuit het verre Kanaal van Bristol. Vocht is door de muren van het gebouw heengedrongen en heeft de muurschilderingen verwoest.

Het lijkt geen twijfel dat Cadw Castell Coch in zijn oude glorie zal herstellen en ik zal er zeker terugkeren zodra hun werk klaar is, dit keer gewapend met de kennis van wat ik problematisch vind aan dit monument van grote rijkdom en aan de, naar onze maatstaven, ouderwetse waarden die golden bij de totstandkoming ervan. De 'volledige' gotische benadering van het interieurontwerp van Castell Coch was en blijft zo ver verwijderd van het principe 'meer is minder en minder is meer' als maar mogelijk is. Terwijl ik dit artikel schrijf in Shrewsbury, ben ik ongeveer een halve mijl verwijderd van de katholieke kathedraal, ontworpen door Augustus Pugin en gebouwd door zijn zoon Edward toen zijn vader overleed na een verblijf in Bedlam, Londen's meest beruchte psychiatrische inrichting. De overweldigende indruk die je krijgt als je

Schade door vocht

deze kathedraal binnenloopt, is er een van extravagante visuele overdaad die bijna claustrofobisch is. Ik moet eerlijk zeggen dat daar ook een zweem van te vinden is in het interieur van Castell Coch.

Castell Coch, The Red Castle

Ik worstel ook met het feit dat de Butes bijna nooit op het kasteel verbleven, dat het in wezen een *folly* was, net als de *follies* die rijke aristocraten door de eeuwen heen in Groot-Brittannië hebben gebouwd. Dit in een tijd waarin er een monsterlijke ongelijkheid heerste in de Victoriaanse samenleving, die, hoewel onder de aandacht gebracht door schrijvers als Charles Dickens en Mrs. Gaskell, grotendeels onbesproken bleef door de overheid. De heersende gedachte was dat arme mensen in wezen onmachtig waren en hun ellende aan zichzelf te danken hadden. Om een uitdrukking te gebruiken die is bedacht door de hedendaagse Engelse 'ongelijkheidseconoom' Gary Stevenson, verwijzend naar onze eigen tijd en een steeds groter aantal landen in de zogenaamde 'ontwikkelde' wereld, was het Victoriaanse Groot-Brittannië een "gevorkte" samenleving, met scherpe verschillen in welvaart, gezondheid en geluk, die steeds groter werden. Het is vreemd om te zeggen dat een zo catastrofale gebeurtenis als de Eerste Wereldoorlog in zekere zin een rem op deze ontwikkeling vormde, toen men besepte dat strijders uit alle sociale klassen in ieder geval tegen een gemeenschappelijke vijand vochten. Aan het einde van de oorlog in 1918 kregen alle mannen ouder dan 21 jaar stemrecht, een enorme sociale verandering die Wales in de daaropvolgende decennia tot een bolwerk van het socialisme maakte. Ook moet niet worden vergeten dat een voorloper van de National Health Service werd geïntroduceerd in de Welshe kolenvelden.

In de Welshe valleien heeft men nog steeds pijnlijke herinneringen aan de mijnwerkersstaking van 1984-1985. Margaret Thatcher's bewering dat de bedrijfstak zijn langste tijd had gehad en dat nieuwe banen in nieuwe technologieën de banen in de mijnen zouden vervangen, werd niet geloofd en bleek inderdaad zelfs niet op feiten gebaseerd te zijn. De kosten in termen van sociale ontevredenheid waren altijd al moeilijk in te schatten, maar er zijn nu steeds sterkere aanwijzingen dat de dalende levensstandaard

De slaapkamer van Lady Bute

Koepelvormig plafond van de slaapkamer van Lady Bute

ertoe leidt dat steeds grotere aantallen mensen steun geven aan populistisch beleid, zowel in Wales als in de rest van het Verenigd Koninkrijk. De recente demonstraties van ‘patriotten’ voor hotels waar asielzoekers worden gehuisvest, zijn door Gary Stevenson omschreven als het directe gevolg van het falen van regeringen, zowel Conservatieve als Labour, om te voorkomen dat de inkomensverschillen in het 21e-eeuwse Groot-Brittannië steeds groter worden. Ik ben enigszins geneigd om, bij wijze van conclusie, onze eigen hedendaagse *Tech Bros* te vergelijken met Victoriaanse moguls zoals John Patrick Crichton Bute en me af te vragen wat de mening van een zekere Nazarener timmerman hierover zou zijn... Zijn ezel zou het verblijf in de Welshe mijngangen in ieder geval niet hebben overleefd of hij zou met een wonder hebben moeten ingrijpen.

Big Pit National Coal Museum

Blaenafon

Torfaen

NP4 9XP

Geopend: 1 februari 2025-November 2025

Open dagelijks: 9.30 – 17.00

Ondergrondse tochten: 10.00-15.30

Telefoon: [0300 111 2 333](tel:03001112333)

Email: bigpit@museumwales.ac.uk

Castell Coch

Castell Coch

Cardiff CF15 7JS

Geopend: 1 september – 31 maart

9.30–17.00

Telefoon: [03000 252239](tel:03000252239)

Email: CastellCoch@gov.wales

DAF: opkomst en ondergang van een personenwagenfabriek

Ruud Goossens

Mijn eerste auto was een DAF, een witte 44. Gezien de reputatie van dit Nederlandse merk was dit eigenlijk niet een auto die bovenaan mijn lijstje stond - daar stonden Alfa Romeo en BMW - maar ik was er als negentienjarige HAVO-scholier blij mee, want ik heb altijd wel liefde gevoeld voor de Nederlandse DAF. In Nederland is de geschiedenis van het bouwen van auto's beperkt tot een drietal merken die enige relevantie op

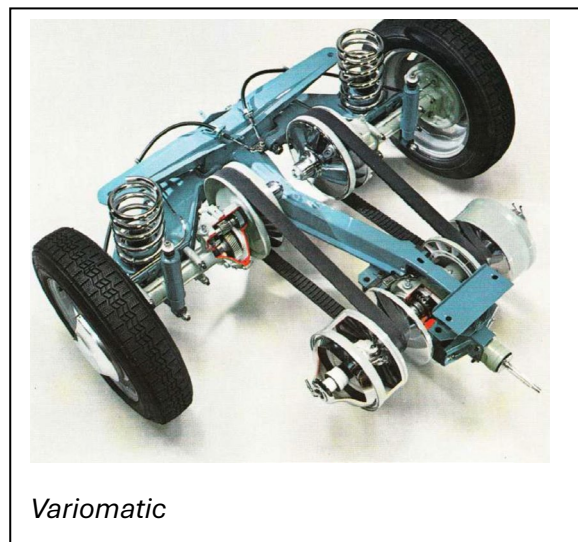
Mijn eerste auto, een DAF 44

het wereldterrein hebben gehad: Spyker, Donkervoort en DAF. Alle drie zijn het producenten in de marge van de autohistorie, waarbij alleen Donkervoort, producent van hele snelle sportwagens, nog actief is en Spyker een mooie historie heeft. DAF is wel de bekendste van de drie, heeft een mooie nalatenschap en is de enige Nederlandse personenwagenfabriek die noemenswaardige aantallen heeft geproduceerd. Een icoon in het Nederlandse naoorlogse mobiel en industrieel erfgoed.

De mannen achter DAF zijn de gebroeders Hub en Wim van Doorne. Vader Van Doorne was smid in America (dorp in De Peel) en overleed in 1911 toen Hub, de oudste van de twee, elf jaar was. Een poging om de smederij zonder vader voort te zetten mislukte en Hub ging op zoek naar werk elders. Na een afwijzing bij Philips, wegens gebrek aan rekenvaardigheden, kwam hij terecht bij de machinefabriek Mandigers. Hier kwam hij in contact met de Eindhovense bierbrouwer Huenges. Deze bezat een auto die kennelijk lastig te repareren was. Van Doorne hoorde hiervan, nam contact op met de bierbrouwer en wist zijn auto te repareren. Huenges was hem zeer dankbaar en bood hem aan geld te lenen, als Van Doorne ooit voor zichzelf zou willen beginnen.

Op 1 april 1928 was het zover: technicus Hub startte, met zijn broer Wim die de zakelijke kant voor zijn rekening nam, een kleine werkplaats op het terrein van de brouwerij en maakte diverse staalproducten. Na de beurscrash van 1929 besloot Van Doorne in te zetten op het vervaardigen van aanhangers en opleggers, wat in 1932 leidde tot de 'Van Doorne's Aanhangwagenfabriek NV', later veranderd in 'Van Doorne's Automobielfabriek N.V.', kortweg DAF. Van Doorne was innovatief en patenteerde tussen 1930 en 1940 diverse nieuwe vindingen voor de bouw van grote en kleine opleggers, zoals een volautomatische koppeling. Hierdoor kreeg de fabriek landelijke naamsbekendheid en stroomden de orders binnen, ook uit het buitenland. Na de oorlog werden plannen uitgewerkt om te komen tot de productie van vrachtwagens. Vanuit de overheid, mede door het Marshallplan, werd de productie hiervan gestimuleerd vanwege de werkgelegenheid en de economische perspectieven. In 1950 startte daadwerkelijk de productie van vrachtwagens. Een belangrijk deel hiervan was bestemd voor het leger, dat altijd een goede afnemer is geweest en nog steeds is. In mei 1955 liep de 10.000^e vrachtwagen van de band. Met de export van DAF-trucks werd goed verdiend, zodat het bedrijf ook economisch gezond was.

Dat bood de mogelijkheid om een gekoesterde droom van de Van Doorne's werkelijkheid te laten worden: de productie van een betaalbare Nederlandse personenauto. In eerste instantie werd gedacht aan een heel klein autootje, vergelijkbaar met de Duitse Messerschmitt. Gaandeweg werd gedacht aan de ontwikkeling van een personenwagen voor tenminste vier personen. In het buitenland was er al een aantal van dergelijke producten ontstaan, zoals natuurlijk de VW-kever, de Citroen 2 CV en de FIAT 500. Hub had zelf een Buick, uitgerust met automatische versnellingsbak, maar zo'n versnellingsbak was te groot en te duur voor een kleine auto. Hub kwam op het idee om – net als machines in de fabriek – de aandrijving via riemen te laten verlopen en dat werd de basis voor de unieke Variomaticaandrijving, die koppeling en versnellingsbak overbodig maakte.

In 1955 werd besloten om een auto te ontwikkelen en in 1956 werden de eerste proeven met de Variomatic gedaan, om tenslotte op 13 februari 1958 de DAF 600 te presenteren op de RAI-tentoonstelling. Het succes was buitengewoon: Je kon over de hoofden lopen want iedereen wilde deze Nederlandse personenauto bewonderen. De belangstelling was zo groot dat besloten

werd om de productiecapaciteit direct uit te breiden, waardoor het nog tot 23 maart 1959 duurde voordat de eerste DAF 600, met een tweecilinder-boxermotor, van de band rolde. Daarna evolueerde het autootje naar het model 750, Daffodil, en uiteindelijk het type 33 in 1967. In wezen allemaal dezelfde auto met telkens kleine aanpassingen aan het uiterlijk en de techniek. In 1966 kwam een tweede model op de markt: de 44. Met weer een (iets) grotere motor (tweecilinder, 850 cc) maar met een geheel nieuwe carrosserie, van de hand van de Italiaanse ontwerper

Michelotti, die onder andere ook modellen voor het Engelse Triumph had ontworpen. Door de toegenomen productie werd in 1965 besloten om een nieuwe fabriek in Born te bouwen, die in 1967 gereed kwam. Deze fabriek had – naast de productie-uitbreiding – tevens ten doel om Limburg een economisch zetje te geven en veel voormalige mijnbouwers een baan te bezorgen. De fabriek in Born is nog steeds *alive and kicking*, inmiddels onder de bezielende leiding van VDL. Na de productie van DAF's, BMW's en Mini's is in oktober 2025 de productie van drones voor militaire doeleinden gestart.

In 1968 werd het modellengamma verder uitgebreid met de DAF 55, die de carrosserie van de 44 had, maar een viercilinder-Renaultmotor. Daarna volgde de stationcarversie van de 44 en de 55 en een coupé van de 55. Deze modellen evalueerden naar de DAF 46 en 66, waarbij vooral aanpassingen aan de onderstellen en motoren werden gedaan. De auto's werden steeds beter, maar verouderden tegelijkertijd. Er moest dus wel wat gebeuren, maar daarover later meer.

Het *unique selling point* van de auto was natuurlijk de Variomatic (het 'pietere pookje'), maar daardoor kreeg de auto een negatieve connotatie: een auto voor vrouwen, mensen met een handicap of die gewoon niet goed konden rijden. DAF wilde een unieke kleine Amerikaan op de markt zetten, maar kreeg de bijnaam 'truttenschudder' met jarretelaandrijving! Het is niet voor niets dat Dinky Toys een Daffodil op de markt bracht met achter het stuur een vrouw. Bij andere modellen zat er nooit iemand achter het stuur. Niet precies wat de marketingafdeling

De DAF 600

De Dinky Toy-versie van een Daffodil, met een vrouw achter het stuur

De DAF-kini in 2021, met Willem Alexander aan het stuur

voor ogen had. En daarom werd er van alles uit de kast gehaald om dat imago te veranderen. Zo werd met regelmaat het Koninklijk Huis uitgenodigd – toen nog een factor van belang - om nieuwe DAFjes te bekijken en was Prins Bernhard een van de eersten die de DAF 600 te zien kreeg, werd de fabriek te Born geopend door Koningin Juliana en werd op Prinsjesdag in 1961 de eerste Daffodil aan Koningin Juliana cadeau gedaan. Michelotti ontwierp ook de DAF-kini, een hip strandwagentje, dat jaren dienst deed in het zomerverblijf van de Koninklijke familie in Porto Ercole en nu tentoongesteld is in het DAF-museum. Onlangs, op Koningsdag in 2021 bij hun bezoek aan Eindhoven, werd deze bestuurd door Willem Alexander met zijn dochter.

Maar belangrijker was dat het merk een sportiever imago kreeg en daarom werd veelvuldig deel genomen aan nationale en internationale races en rally's. Al in 1960 won een DAF 600 de Tulpenrally en daarna volgden nog vele successen. Ook aan de Formule 3 werd deelgenomen met een DAF-Brabham combinatie, voorzien van variomatic, waarbij ook een aantal wedstrijden werd gewonnen. Daarna verlegde DAF de focus naar de rallycross, waarin de bekende Jan de Rooij in

De DAF 55 Marathon

1970 en 1971 rallycrosskampioen werd. Maar het mooiste en grootste succes kwam door de deelname aan de London-Sydney Marathon in 1968. Achtennegentig teams kwamen aan de start voor een monsterrit over 16.500 kilometer door Europa, Azië en tenslotte in Australië. DAF zette twee teams in, met David van Lennep in het ene team en Rob Slotemaker in het andere. Van Lennep raakte in Turkije van de weg en werd 56^e, maar Slotemaker eindigde in zijn beperkt geprepareerde DAF 55 als 17^e, wat veel waardering opleverde. Uiteindelijk heeft DAF daarop ook een speciale uitvoering van de 55 (en later de 66) op de markt gebracht, in de vorm van de 55 Marathon, met meer vermogen. Genoeg redenen om waardering te hebben voor dit kleine, mooie Nederlandse product.

In 1963 kocht mijn vader zijn eerste auto: een witte DAF 600 uit 1961. De geschiedenis herhaalde zich dus in 1976, toen ik eveneens een witte DAF als mijn eerste auto kocht. Die had mijn vader overigens geregeld, want hij was van een collega, die hem voor f 200,- wel aan mij wilde verkopen. Dit was overigens niet de enige DAF 44 die ik in bezit heb gehad. In 1994 overleed mijn Tante Jo (dit is geen sketch van Toon Hermans, maar echt waar) en zij had een DAF 44 uit 1967. Bij haar overlijden liet zij hem na aan mij en een neef van mij. Dat was wel aardig, maar wij woonden wel 150 kilometer uit elkaar en dus besloten we om hem aan een nicht te verkopen, die hem liefdevol heeft behandeld en nog steeds in haar bezit heeft.

De banden van DAF met het leger kwamen onder meer tot uiting in de productie van een Jeepachtig voertuig op basis van de DAF 66, de 66YA. Toen ik in 1977 in Oirschot gelegerd werd, werd ik chauffeur van een kolonel, waarvoor ik zo'n 66YA ter beschikking kreeg. De kolonel heeft er nooit gebruik van gemaakt, want de DAF had géén terreinvaardigheden en hij zat liever in een tank. Overigens niet tot mijn verdriet, want ik had daardoor de DAF geheel voor mijzelf. Dat was mijn laatste connectie met DAF. In 1976 verkocht ik mijn 44 om een Citroen 2CV te kopen....

Ondertussen veranderde de markt rond 1970 snel: Auto's werden groter, sneller, luxer en duurder. Dus DAF moest snel met een nieuw, groter model komen om het hoofd boven water te houden. Hieraan werd vanaf 1971 gewerkt en daarvoor ontstonden contacten met onder andere BMW en Volvo, die uiteindelijk leidden tot de overname van DAF door Volvo op 1 januari 1975. Hierbij werd de DAF 66 omgevormd tot Volvo 66. De nieuwe grote DAF, die 77 zou worden genoemd, was toen al in grote lijnen gereed, maar kwam uiteindelijk in maart 1976 als Volvo 343 op de markt. Deze bleef tot 1991 succesvol in productie. Na 930.000 Dafjes en Volvo's 66 en 1.139.689 Volvo's 340 was het trotse avontuur definitief ten einde. De Variomatic evolueerde onder leiding van Van Doorne tot CVT (Continu Variabele Transmissie) en wordt veelvuldig toegepast door vele merken zoals Mercedes en Toyota.

De Volvo 343

DAF Museum

Tongelresestraat 27

5613 DA Eindhoven

Website: www.dafmuseum.nl

Open van dinsdag t/m zondag.

Geeft zowel inzicht in de historie van de vrachtwagen als de personenwagen

De roodborsttapuit en de tapuit

Dik van der Meulen

Mijn nieuwe fiets is van Duitse makelij. Stalen frame, stram en zwaar, en zo beweegt hij zich ook voort: stabiel en traag, zodat je goed om je heen kunt kijken. Zo kwam het dat ik afgelopen week, fietsend door de duinen, langs het fietspad een bruin-oranje zangvogel zag. Een roodborsttapuit, vrouwtje. In de winter zie je ze niet zoveel, dan zitten de meesten ergens in Zuid-Europa en Noord-Afrika, maar in het voorjaar keren ze terug, ieder jaar wat meer dan het jaar ervoor, want het gaat goed met de roodborsttapuit.

En daar kijk je toch van op, want een makkelijker prooi voor een voorbij vliegende valk of sperwer is er niet. Roodborsttapuiten hebben de gewoonte op de toppen van struiken te zitten, in een open landschap, uitstekend zichtbaar voor iedere passant met kwade bedoelingen. Maar ook voor de gemakzuchtige vogelkijker. Als je op een willekeurige dag in het voorjaar,

De roodborsttapuit

de zomer of het najaar erop wil trekken en zeker wil zijn van succes, ga dan de hei op of de duinen in en luister goed. Zodra je een hoog, wat eentonig ritselend gezang hoort, kan het bijna niet missen: er zit ergens een roodborsttapuit en die is, zoals gezegd, niet moeilijk te vinden. Zoals het vaak gaat in de seksistisch aangelegde vogelwereld, zijn de mannetjesroodborsttapuiten veel mooier dan de vrouwtjes. Diepzwarte kop en een borst die een stuk roder is dan die van de ons zo vertrouwde roodborst: een van de mooiste vogels van het open veld en helemaal niet zeldzaam. Sterker: de populatie maakt sinds het begin van dit millennium een spectaculaire groei door. De roodborsttapuit is een van de voorbeelden dat het met de natuur niet op alle fronten slecht gaat. Bovendien bewijst hij hoe belangrijk en lonend de natuurbescherming is.

Toch mag ik ook weer niet té blijmoedig zijn. Een andere duin- en heidevogel (die, zijn naam ten spijt, aan de roodborsttapuit niet verwant is) moet ik op deze plek ook noemen: de tapuit. Ook een vogel die zich goed laat zien en die in schoonheid voor de roodborsttapuit niet onder doet. Hij is wat slanker en beweeglijker, en valt op door zijn oranje keel en zijn zwarte oogstreep. Maar hem kom je nog maar zelden tegen: de groei van het aantal roodborsttapuiten is omgekeerd evenredig aan de afname van de tapuitenstand. Oorzaak: het verdwijnen van het konijn. Door laboratoriumziektes zijn konijnen tegenwoordig zeldzaam geworden, waardoor het open landschap dichtgroeit.

Tapuiten houden van zanderigheid en bovendien broeden ze graag in verlaten konijnenholen, en daarvan zijn er minder en minder.

Gelukkig neemt de laatste jaren het aantal tapuiten heel voorzichtig weer wat toe. Afgelopen zomer zag ik er weer een paar in de duinen. Of ze ook gebroed hebben, weet ik niet.

Maar ja, tapuiten of roodborsttapuiten, in de winter zie je ze amper, behalve dus dat exemplaar in de duinen. Snel dus weer op mijn nieuwe Duitse fiets, al is het koud en grijs. Ik kom vast weer wat tegen.

De tapuit

De tuin van Nans: Bezoek van de ijsvogel

Nans Spieksma

Zittend aan mijn bureau heb ik uitzicht op de liriodendron (tulpenboom) langs de vijver. Het is december, al het blad is er af. Een wildernis van verdorde stengels van planten, die de winter onder de grond doorbrengen, is nu de tuin. Was het maar vast maart, wanneer de bollen en vroege bloeiers weer opkomen.

En dan ineens: een ijsvogel.

Niet de gebruikelijke blauwe flits, waarvan je denkt: hé, dat moet een ijsvogel zijn geweest, maar een stil beeld, helemaal en duidelijk zichtbaar op de onderste tak van de liriodendron.

Hij inspecteert de vijver. Helaas voor hem zijn er geen vissen.

Maar voor mij is het een bijzondere dag en gelukkig is het winter, want in de zomer had ik hem door het gebladerte nooit zo mooi kunnen zien.

Foto: Zuid-Hollands Landschap

Jan Chalmet van Bookz & Booze verkoopt verhalen, geen boeken of flessen

William Segers

Als u op internet op Bookz&Booze zoekt, ontdekt u een gezamenlijke website van twee winkels met die naam. Ief Stuyvaert is in Gent in 2018 voor het eerst met zo'n winkel begonnen. Jan Chalmet heeft in 2021 een soortgelijke winkel in Antwerpen opgericht. Misschien wat reden voor kinnesinne, zou u denken? Helemaal niet. Ief en Jan kenden elkaar al vanaf de tijd dat ze baby waren en zijn altijd dikke vrienden gebleven. Vandaar dat ze ook samen een website hebben, al zijn het twee onafhankelijke winkels. De winkels zijn overigens niet helemaal hetzelfde. In Antwerpen vindt u meer kookboeken en kookbenodigdheden en bordspellen. Dat heeft te maken met de persoonlijke interesses van Jan, die zelfs een keer een diploma als kok heeft gehaald. Jan Chalmet is een duizendpoot. Van 2001 tot 2020 was hij Creative Producer voor Studio 100 Benelux. Hij schreef voorleesverhalen van K3, bedacht verhaallijnen voor de Studio 100-helden en deed de redactie van het kookboek 'Dessert' van Roger Van Damme. Met die

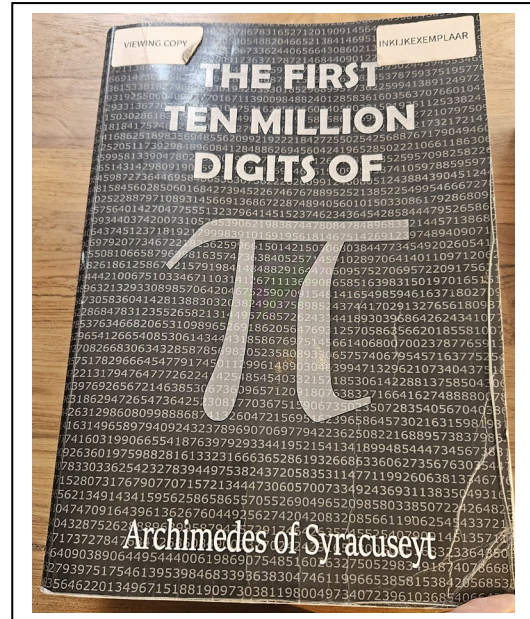

Bookz&Booze vanaf de Vrijdagmarkt

laatste zit je middenin de wereld van het koken. Van Damme is een Nederlandse kok die al eens een Michelinster ontving voor de Antwerpse lunch-lounge Het Gebaar en die kookprogramma's presenteert op de Vlaamse televisie. Chalmet ontwikkelt ook bordspellen en games en apps voor kinderen. Als redacteur/brainstormer nam hij deel aan brainstorms voor tv-programma's als de Schalkse Ruiters en De Kazakkendraaiers. Hij is redacteur geweest bij het ook in Nederland zeer populaire programma Man Bijt Hond. Wat kan die niet, vraag je je af.

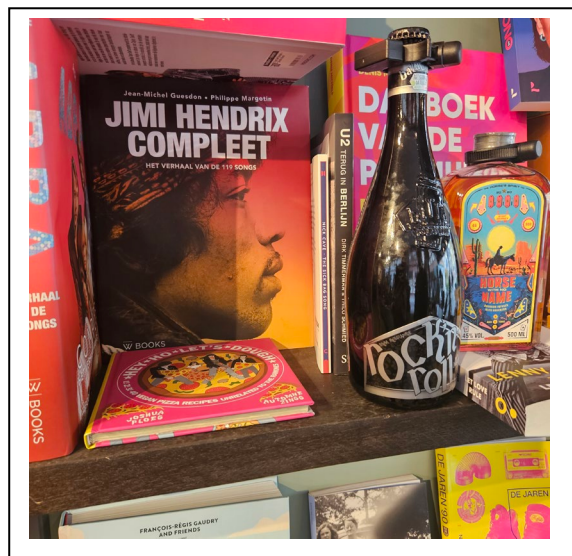
'Wij verkopen verhalen, geen boeken of flessen', zegt Jan Chalmet. En dat is geen holle reclamekreet, dat is gewoon zo. Als je in zijn winkel komt, vertelt die met een grote glimlach (die niet meer verdwijnt) prachtige verhalen. Heel vaak start die met een boek en kiest hij er een passende drank bij. Dat doet hij op basis van de kaft of de titel, het hoofdpersonage, het thema of een belangrijk element in het verhaal of het boek. Gelijk links om de hoek ligt bijv. het dikke boek *The first ten million digits of π* [pi]. Als je daaraan begint, ben je wel toe aan een drankje. Nou daar heeft hij wel iets voor: Pi-wijn, uit Spanje.

Even verderop zie je een zeer bijzondere whiskyfles, in de vorm van een mitrailleur. Merk: Cosa Nostra. Die laat zich toch prachtig combineren met een paar spannende boeken van Sherlock Holmes? In de Canon van Vlaanderen worden figuren, plaatsen, uitvindingen, teksten, gebeurtenissen en ontwikkelingen met een bijzondere betekenis voor de Vlaamse samenleving van vandaag gepresenteerd. Je hoeft toch geen Sherlock Holmes te zijn om in Vlaanderen een bijpassende drank te vinden. Chalmet kwam uit op een whisky van Gouden Carolus. Gouden Carolus is een Belgisch bier- en

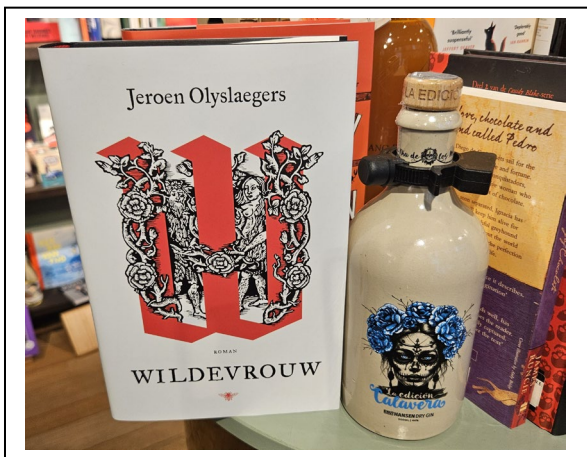

whiskymerk van Het Anker, gevestigd in Mechelen.

We blijven nog even in België. *Geef dat kind een slok jenever*, is een intrigerende titel ('Don't do this at home', zou je als verantwoorde auteur er gelijk aan toevoegen). Het zijn geen losbollen, kan ik u geruststellen. Het gaat om *Opvoedvragen beantwoord met de kennis van toen en nu*. Logisch dat Chalmet daarvoor een Belgisch jenever als begeleiding heeft gekozen: Fryns Distillery uit Hasselt, dé Belgische jeneverstad. Chalmet is ook een muziekliefhebber. In zijn winkel staat dan ook een bakje met vinyl. Mijn oog viel echter op een boek over Jimi Hendrix: *Jimi Hendrix Compleet. Het verhaal van de 119 songs*. Tsja, dan kan je zo maar een combinatie bedenken met Birra Baladin Rock N Roll, een amber kleurig biertje dat gebrouwen word in Italië en voor de meerderheid bestaat uit Amerikaanse hop. U moet maar zo denken: Jimi Hendrix genoot doorgaans ook niet in nuchtere toestand van het leven.

Van Jimi Hendrix naar *Wildevrouw* van Jeroen Olyslagers lijkt op het eerste gezicht een verantwoorde sprong. Vooral als je daarbij een glaasje gin drinkt van het merk Knut Hansen Mexico Calavera Limited Edition 2025. Het etiket maakt de associatie volkomen duidelijk. In België zijn de heiligen nooit ver weg. We sluiten de combinaties daarom af met *De heilige* van Martin Michael Driessen. Daar past de *Sacred*, een *English Spiced Vermouth*, vermoedelijk prima bij.

Op zijn website staan nog vele andere combinaties van boeken en drank. Maar ik moet er gelijk bij zeggen: Vele combinaties zijn niet meer leverbaar. Heel begrijpelijk als je beseft dat deze combinaties ook nog ergens moeten worden opgeslagen. En bovendien vindt Chalmet het heel belangrijk dat er steeds nieuwe artikelen in zijn winkel komen, zodat hij ook weer nieuwe verhalen kan vertellen. Het moet natuurlijk niet saai worden. Reden tot klagen is er allerm minst. Er zijn rond de 1000 boeken en 500 flessen. Vooral gin is goed vertegenwoordigd. Hij trekt een uiteenlopend publiek. Rond de feestdagen komen er vooral Belgen bij hem in de winkel en in de zomer vooral toeristen. Veel mensen rond de 40 jaar. Ook veel jongeren die iets voor hun ouders uitzoeken. Ik kan u uit eigen ervaring zeggen dat dit een ideale zaak is om een cadeau uit te zoeken voor mensen die al alles hebben. U weet wel: die categorie waar je geen raad mee weet. Mijn vrouw en ik zijn twee keer met pakketten overladen de winkel uitgestapt. Dus als u iets origineels zoekt en de gelukkige een mooi verhaal wilt vertellen: Sla de Meir over en ga onmiddellijk naar de Gierstraat. Daar rondlopen is al een genoegen op zich.

Jan Chalmet poseert à la Kees van Kooten voor zijn collectie

Bookz&Booze

Gierstraat 2

2000 Antwerpen

Mail: jan@bookznbooze.be

Telefoon: +32 477 777 600

Open: dinsdag tot zaterdag van 11u tot 18u

elke zondag open van 13 u tot 17u

gesloten op maandag

Website: <https://bookznbooze.be/>

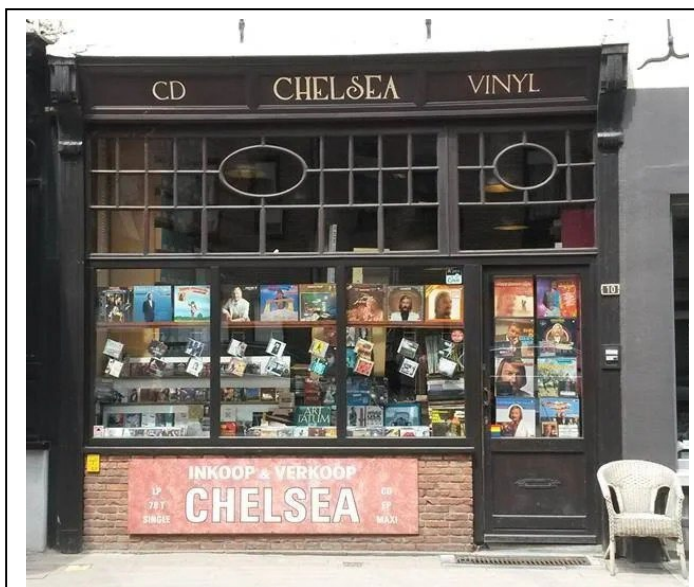
En van de winkel in Antwerpen: <https://bookznbooze.be/antwerpen/>

Een liefhebber van cd's en vinyl kan niet om Chelsea Records heen

William Segers

Een trip naar Antwerpen is voor mij altijd een soort thuiskomen. Ik ben er niet geboren, maar ik hoef hier nooit te herhalen hoe mijn achternaam gespeld moet worden. Mijn oudste broer heeft in 1990 een door ons gekoesterd boekje gemaakt over de geschiedenis van de familie Segers. Dat spoor ging terug tot de zeventiende eeuw in Oudenbosch. Dan zijn we toch al in de buurt. Neemt u van mij maar aan: Mijn roots gaan terug tot Antwerpen. Zo'n romanticus ben ik wel. En altijd als ik in Antwerpen ben, ga ik naar Chelsea Records. Ik onderhandel dan even met mijn vrouw over een tijdslot om me vervolgens als een kind in een snoepjeswinkel te storten op die doosjes met zeldzame cd's. Mijn zoeklijstje in de aanslag.

Chelsea Records aan de Kloosterstraat in Antwerpen

Op de website van de sfeervolle Kloosterstraat in Antwerpen staat dat Chelsea Records de grootste tweedehands vinyl- en cd-winkel van België is. 'Met meer dan 50.000 verschillende vinylalbums, 10.000 maxi-singles, 100.000 vinylsingles en 60.000 cd's – van Franse chansons tot Europese klassiekers, historische opnames en poëzie'. Daar is niets van overdreven, zij het dat vaste medewerker Bram Kinet het aantal cd's ophoogt tot 70.000 cd's. Adembenemende getallen. Er zijn trouwens ook nog 1.000 muziekcassettes. Elk nisje wordt bestreken; er zijn alleen geen dvd's meer. Chelsea Records is 38 jaar geleden, op 2 september 1987, gestart door Pascal de Bruijn. Zijn moeder had een tweedehandswinkel, dus hij had het niet van een vreemde. Pascal begon met bakelieten radio's, autootjes en een bakje met lp's. Die lp's werden steeds belangrijker en al gauw kwamen er ook cd's bij.

Eigenaar Pascal de Bruijn, van zijn Instagramaccount geplukt

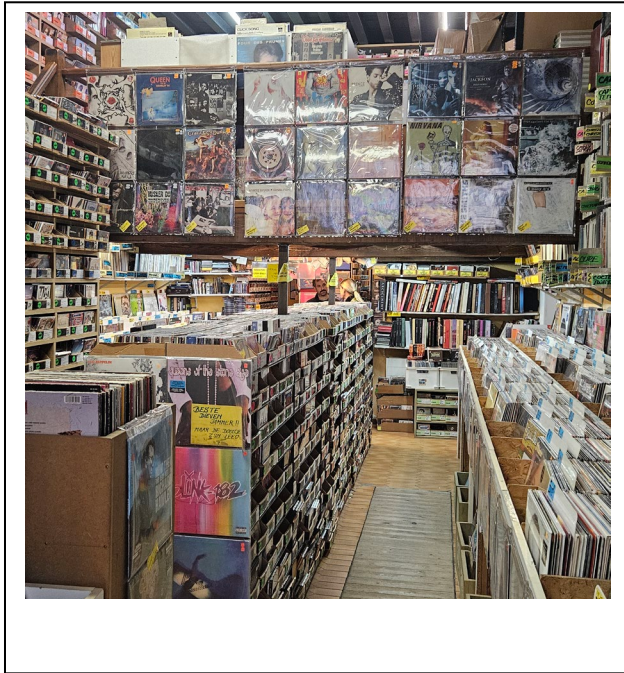
Bram werkt hier ook al weer acht jaar. Hij kwam al vaak in de winkel als klant. En zoals dat gaat met vaste klanten, kreeg hij het privilege om achter de toonbank in de nieuwe aanwinsten te neuzen. In zijn enthousiasme liet hij een kostbare lp van 120 euro vallen die daardoor krassen had opgelopen. Bram vergoedde de schade, maar wist ook de gebutste lp goed te verkopen. Een beter bewijs van geschiktheid kun je niet geven en hij werd dan ook gelijk in dienst genomen. Bram is een kenner en verzamelaar van klassieke muziek. Hij wist mij ook te melden wat de absolute verkoopklapper was geweest: Een viooluitvoering met stukken van Mozart door Leonid Kogan, uitgebracht door Columbia Records. Een Engelse zakenman kocht die op voor 3500 euro, maar die verkoopt weer door naar de Japanse markt, waar fanatieke verzamelaars zitten.

Bram Kinet

Pascal koopt breed in. Hij beknipt niet op de inkooprijzen; hij gaf laatst voor een jazzcollectie zelfs meer dan de verkoper gevraagd had! Voor alles is een markt, als je maar geduld hebt. En het weer overzichtelijk in je winkelcollectie hebt ondergebracht. Goed sorteren is cruciaal. De omzetverhouding vinyl-cd's is ongeveer 50-50%. De prijzen van platen zijn ongeveer verdubbeld en die van cd's zijn ongeveer hetzelfde gebleven. Bij vinyl liggen de inkooprijzen hoger en zijn de winstmarges wat minder. Chelsea Records verkoopt niet via internet, ook niet via Discogs. Vandaar ook dat je altijd klanten in de winkel ziet. De ouderen kopen vooral cd's en de jongeren vooral vinyl. Maar tegenwoordig zijn er steeds meer jongeren die ook cd's kopen. Dat klopt ook met mijn eigen waarneming als ik zelf in cd- en vinylwinkels rondloop. De huidige cd-kopers zijn trendsetters voor de revival, let maar op.

Chelsea Records is bij de liefhebbers bekend. Bram citeerde een Engelse kenner die zei dat Antwerpen de beste plaats is op het gebied van platen. Zo'n winkel is eigenlijk een cultuurgoed. Volgens Bram had Pascal aangekondigd over drie jaar te stoppen. Laten we hopen dat die dan de winkel aan Bram verkoopt. Of gewoon niet stopt als het zo ver is. Hij zal de eerste niet zijn. Het zou hem sieren.

Alle klassieke cd's zitten in overzichtelijke doosjes. Goed ontsloten door de opschriften.

Chelsea Records

Kloosterstraat 10

2000 Antwerpen

Telefoon: +32 3 233 8 577

Mail: chelseamuziek@gmail.com

Open: Di - Za 11u - 18u

Zo - Ma 13u - 18u

Al 25 jaar bewaakt Nader Bols van Le Bibelot de regels van de klassieke Franse keuken

William Segers

Ik kan het niet laten om *Geheimtipps* of in deze context: *adresses confidentielles*, met u te delen. Voor bewoners van Utrecht wellicht niet zo opzienbarend, maar voor mensen van buiten die stad is deze tip volgens mij zeer waardevol. Als je echt klassiek Frans wil eten moet u beslist naar Le Bibelot in Utrecht gaan. Niets tegen veranderingen en culinaire experimenten, maar het is wel zo fijn dat er nog restaurants zijn die volgens de regels van de klassieke Franse keuken koken. En dat blijft zo: 'Veranderen is een risico', hoorde ik van de eigenaar.

Le Bibelot is in 1980 opgericht. Vijfentwintig jaar geleden heeft Nader Bols (in Egypte geboren) de zaak overgenomen. De formule is hetzelfde gebleven. Frans koken heeft hij geleerd. Hij had vóór Le Bibelot 14 jaar in een hotel gewerkt. Bols woont dichtbij zijn werk: hij woont boven zijn restaurant.

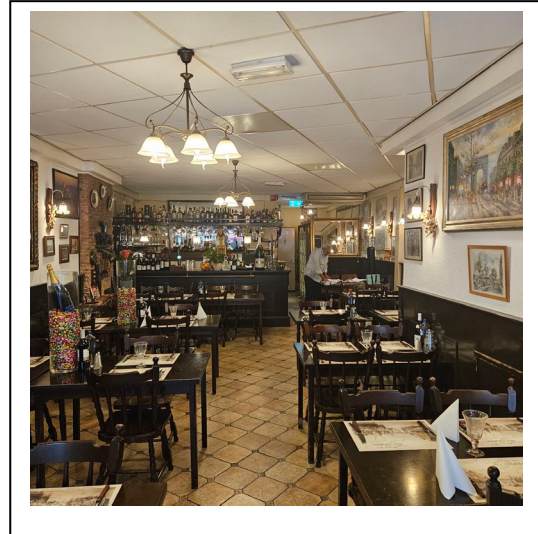
Het team Le Bibelot bestaat uit drie mensen in de keuken en twee in de bediening. Le Bibelot is gevestigd aan de Oude Gracht in Utrecht. Het restaurant bevindt zich aan de straatzijde en biedt plaats aan 48 personen. Het terras biedt uitzicht op de gracht en de kade. Daar kunnen 24 personen zitten. Dat terras is onmisbaar. 'Als je

Le Bibelot aan de Oude Gracht 181 in Utrecht

dat niet hebt, moet je in de zomer dicht', verzekert Bols mij. Maar ook de kade is van belang. Het is daar een komen en gaan van plezierboten. In de zomer loopt de catering goed (warme en koude gerechten, high tea, broodjes). Vooral de rondvaartboten zijn daarvoor belangrijke klanten.

De klantenkring (pardon: gastenkring, correctie van Bols) van Le Bibelot bestaat voor 80% uit vaste gasten en voor 20% uit toeristen. Belgen en Fransen weten de weg naar het restaurant te vinden. En dat terwijl hij niet in de Bib Gourmand staat. 'Dat interesseert mij ook niet', zegt Bols. Niet onbelangrijk is dat Bols hele redelijke, zeker niet te hoge prijzen hanteert. Hij verbaast zich er wel eens over wat men in andere restaurants durft te vragen. Het restaurant heeft een uitgebreide menukaart. Ik moet bekennen dat ik bij de voorgerechten nooit verder ben gekomen dan de Escargots de Bourgogne, de slakken in kruidenboter uit de oven. Onweerstaanbaar; zoals je ze hier krijgt, zo moet het. De escargots liggen heel gevoelig in mijn gezin. Mijn kinderen hebben in de Franse Ardennen escargots leren eten. Na één keer proeven waren

ze verkocht. En denk nu niet dat daar niets mis mee kan gaan. We hebben een keer in een Leids restaurant escargots besteld en dat was geen succes (omdat er verder niets mis is met dat restaurant, ga ik ze hier niet met naam en toenaam aan de schandpaal nagelen). Escargots met blauwe kaas kregen we. De reacties van mijn zoon en dochter waren vernietigend. Ik pruttelde nog iets van dat het toch wel aardig smaakte, maar ja ik hou ook van blauwe kaas en dat was wat je proefde. Mijn argumenten werden van de tafel geveegd: 'Zo hoor je geen escargots klaar te maken!' Ik werd gewoon rechts ingehaald: Ze hadden verschroeiend gelijk. En om u maar gelijk voor soortgelijke misstappen te behoeden, moet je vooral ook geen slakken in een Italiaans restaurant bestellen. Een geweldige keuken, behalve dan als ze slakken op het menu zetten. Bij Vlaamse restaurants moet je ook uitkijken. Geen slakken op Vlaamse wijze bereid bestellen. Neem in zo'n restaurant alsjeblieft bijv. garnalen- of kaaskroketten als voorgerecht. Onovertroffen.

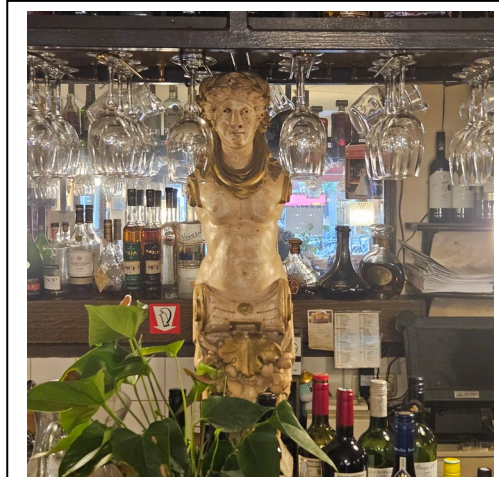
Maar natuurlijk zijn er nog andere verleidelijke warme voorgerechten bij Le Bibelot. Ik noem bijv. Cuisses de Grenouilles (Kikkerbiljetjes met tuinkruiden in een pittige knoflook roomsaus), Moules Grillées sauce Mornay (Gegrilde mosselen met stukjes zalm bedekt met Mornaysaus) of de vegetarische Quiche Aquitaine (Hartig taartje van bladerdeeg met groenten). Of anders één van de koude voorgerechten. Ga maar eens nee zeggen tegen de Salade d'Oie Fumée (Gerookte ganzenborstfilet op een bedje van salade, overgoten met mangodressing), de Profiteroles Farcies (Hartige soesjes gevuld met gerookte heilbot, zalm, garnalen en tonijn) of de vegetarische Salade Bibelot (Salade met groene asperges met gekookt ei, zongedroogde tomaat, Gruyère in een vinaigrette).

En dan de hoofdgerechten. Hun vier specialiteiten zijn: Boeuf Bourguignon (Gestoofd rundvlees met champignons, paprika, uien en groente in rode wijnsaus bedekt met een korstdeeg), Magret de Canard (Gebakken eendenborstfilet in een verfrissende bosvruchtensaus), Caille Grillée (Gegrilde kwartel geserveerd met een frambozensaus) en Lapin au Vin Rouge (Gestoofd konijn in rode wijn, met rozijnen en laurierblaadjes). Ik heb ze allemaal al een keer gehad en ja: heerlijk! Maar ik doe u erg tekort als ik u ook niet wijs op de Cocq au Vin (De beroemde Franse gestoofde kip in rode wijn met spekjes, zilveruitjes en champignons; waar krijg je die beter in Nederland? – Ja wellicht bij mijn echtgenote, maar daar heeft u niets aan) of de Carré d'Agneau au Vin Rouge (Klassieke Franse lamscarré met rodewijnsaus). De Tournedos Roquefort is heel populair.

De nagerechten bestaan uit traditionals. Ook in dit geval moet ik bekennen dat ik altijd wel heel gewichtig in de nagerechtenkaart kijk, maar in negen van de tien gevallen hetzelfde bestel: Tarte Tatin (De beroemde ‘appeltaart op z’n kop’). Één keer heb ik me door een vriend laten verleiden tot Sabayon Amaretto en dat was zeker geen straf (als excuus kan ik alleen maar aanvoeren dat hij beroepsmatig in staat is om als gespreksleider hele zalen op sleeptouw te nemen). Overigens bestelt hij samen met een andere vriend van dit driemanschap dat eens per kwartaal hier neerstrijkt altijd als dessert een kaasplankje met vier Franse kazen. En u raadt het al: die kazen zijn lekker, maar dat had u zelf ook toch wel kunnen verzinnen?

De wijnkaart is wat beknopt, maar meer dan toereikend. De Sancerre van Jean-Max Roger (Cuvée C.D.) of de Chablis van Domaine Le Verger zijn veilige keuzes als witte wijn. Bij de rode wijn kunt u bijna niet heen om de Châteauneuf-du-Pape van Raymond Usseglio & Fils (mijn persoonlijke aanrader), maar de Saint-Émilion Grand Cru van Château Montlabert oogt ook verleidelijk. Al was het maar om culinair erfgoed voor teloorgang te behoeden, moet ik echt nog aandacht besteden aan het digestief. Welk restaurant heeft nog Chartreuse Verte op de kaart staan? Of de Eau de Vie Framboise of de zeer bijzondere Eau de Vie Poire William? We komen in een volgend nummer van dit magazine terug op een eau de viestokerij in de Betuwe. Vergeet even die cocktails met giftige kleuren. De eau de vie is echt toe aan een herwaardering.

Je moet er niet aan denken, maar Le Bibelot heeft eens door ziekte van Nader Bols (68 jaar) te koop gestaan. Dat is gelukkig een gepasseerd station. Hij denkt niet aan stoppen. ‘Dit is mijn hobby’. Utrecht boft maar.

Nader Bols, de eigenaar van Le Bibelot

Restaurant Le Bibelot

Oudegracht 181 (op korte loopafstand van de Dom van Utrecht)

Utrecht

Het restaurant is open van dinsdag t/m zondag vanaf 17:00 uur tot 22.00 uur

Reserveren kan telefonisch 06-24595530 of via een reserveringsformulier op de website

Website: <https://lebibelot.nl/>

De unieke geschiedenis van de Antwerpse Brouw Compagnie, de enige brouwerij in Antwerpen

William Segers

Het verhaal van de Antwerpse Brouw Compagnie leest als een spannende historische thriller. Het begon allemaal met Seefbier. In de Middeleeuwen ontstonden er in Antwerpen steeds meer bierbrouwerijen, in 1500 naar schatting zelfs 200. De eerste geschreven vermelding van de naam Seefbier dateert van 1677, in een document van aankopen van de Toneelkring van de Sint Lucasgilde. Het historisch Seefbier was in de negentiende eeuw hét populairste bier van de stad, het bier van de Antwerpenaar. Een nieuwe wijk aan de Noordrand van de stad kreeg zelfs de naam 'Seefhoek', vanwege de vele kroegen waar het Seefbier werd geschonken. In die tijd waren er ruim

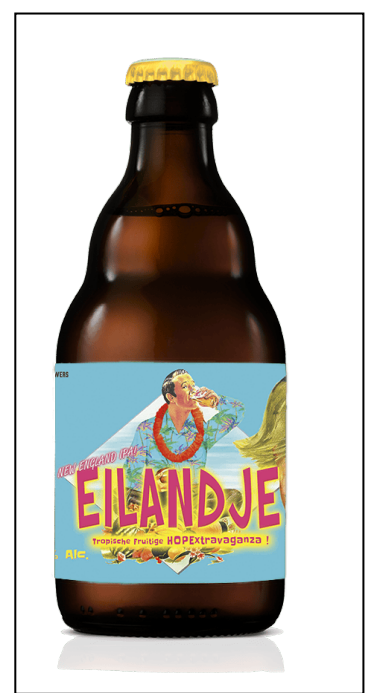
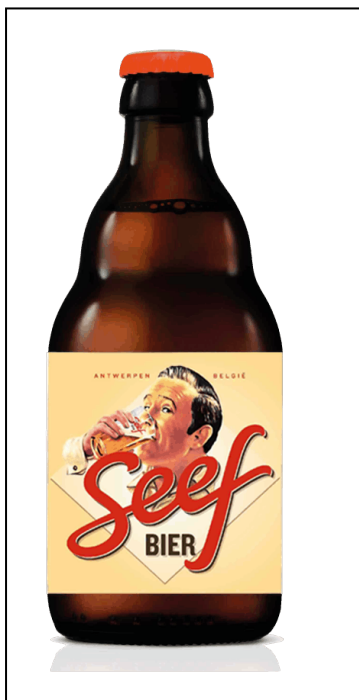

De Antwerpse Brouw Compagnie is gevestigd in het gebouw van het Noorderpershuis(1877-1878) op 't Eilandje in de Indiëstraat 21

100 brouwerijen in en rond de stad die het Seefbier brouwden. Het Seefbier dreigde tijdens de Eerste Wereldoorlog echter geheel verloren te gaan. De Duitse troepen namen toen Antwerpen in en gingen over tot onteigening van alle kleine brouwerijen. Het koper van de ketels gebruikten ze om munitie mee aan te maken. Het bier en de receptuur leken verloren te zijn gegaan.

Johan Van Dyck (zelf jarenlang actief binnen Belgische brouwerijen) las in het boek van Guy Verdonck, *Verdwenen brouwerijen in en rond Antwerpen*, over het verdwenen Seefbier. Hij startte een driejarige speurtocht in stadsarchieven en documentatie van heemkundige kringen en voerde gesprekken met oude brouwers en nabestaanden van brouwersfamilies. In 2011 werd de receptuur teruggevonden, alleen was deze onvolledig op het terrein van gist. Met de hulp van de Universiteit van Leuven en het Biercentrum Delvaux werd de puzzel compleet gemaakt. Johan Van Dyck en zijn vrouw Karen Follens besloten een eigen brouwerij op te gaan richten om zelf het Seefbier te gaan brouwen. Op 9 maart 2012 werd het bier officieel gelanceerd op het Stadhuis van Antwerpen. De burgemeester riep het Seefbier gelijk uit tot Officieel Stadsbier. De brouwerij werd ondergebracht in het gebouw van het Noorderpershuis (1877-1878) op 't Eilandje. Het Noorderpershuis was van oorsprong de eerste stedelijke waterkrachtcentrale. Door crowdfunding (een duizendtal bierliefhebbers) werd de brouwzaal gebouwd en in 2017 in gebruik genomen. Het waren met recht liefhebbers want met hun inleg kregen ze recht op één gratis pintje per maand voor de rest van hun leven.

Ik was enigszins geschokt toen ik las dat vanaf 2025 de Antwerpse Brouw Compagnie de enige actieve brouwerij in Antwerpen is (samen met enkele kleinschalige brewpubs), nadat de productie van brouwerij de Koninck over werd gebracht naar Duvel Moortgat, die De Koninck heeft overgenomen. De Koninck blijft een lekker bier, maar het smaakt in deze wetenschap toch net iets anders als je met uitzicht op de Onze-Lieve-Vrouwekathedraal een bolleke zit te drinken. Maar we hebben dus Seefbier, in Antwerpen gebrouwen. Dat is tevens ons aanbevolen bier van de Antwerpse Brouw Compagnie. Het is troebel blond, ongefilterd bier. Gemaakt van Belgische hop, met 'kruidige toetsen (4VG/kruidnagel), fruitig (banaan) en toetsen van vanille'. Veel bekroond (9 X World's Best / Goud). En ook niet zo zwaar (6,5%).

De tripel Radio Minerva (7,5%) is een verhaal apart. Dit bier werd in 2022 in samenwerking met Radio Minerva uitgebracht, naar aanleiding van de veertigste verjaardag van deze radiozender. Het Eilandje (een NEIPA (New England India Pale Ale)) van 6,4% is ook aan te raden. In totaal heeft de brouwerij zeven bieren in hun vaste assortiment. Daarnaast worden de nodige tijdelijke bieren uitgebracht.

De brouwerij timmert goed aan de weg. Vanaf eind 2022 wordt het van oorsprong Antwerpse 'Martin's Pale Ale' nu ook hier gebrouwen. De brouwerij heeft nog niet de grootste omzet in Antwerpen, maar ze zijn het stadium van de microbrouwerij duidelijk voorbij. Dat presteren ze voornamelijk met mond-tot-mondreclame. Af en toe zie je in een café in de binnenstad een (leuk) reclamebordje hangen met één van hun bieren (voornamelijk Seefbier). Gezien het feit dat ze parttime marketingmedewerkers voor Nederland hebben, zetten ze ook buiten België hun bier af. Productie- en omzetcijfers worden overigens niet bekend gemaakt, uit vrees dat deze gegevens gebruikt worden door supermarkten om hun inkoopprijs te drukken. Niet onbegrijpelijk, lijkt me. Verder zijn hun rondleidingen, zoals ik zelf ook in oktober constateerde, een doorslaand succes. Daar komt nog bij dat er ook gezorgd wordt voor leven in de brouwerij. Elke derde donderdag is er een optreden van de Seef Comedy Club en één à twee keer per jaar treedt er een jazzband op. Er is ook een restaurant, waarbij diverse gerechten bereid met bier op het menu staan. *Noblesse oblige*.

*Een gratis biertje zit
inbegrepen bij de
rondleiding*

Antwerpse Brouw Compagnie

't Eilandje in de Indiëstraat 21

2000 Antwerpen.

Openingsuren taproom: Woensdag/Donderdag : 16u -23 u; Vrijdag/Zaterdag : 12u-24u;

Zondag: 12u-21u

Tel : 03.293.91.84

Mail: info@seef.be

Website: <https://seef.be/>